

Toimintasuunnitelman päälinjat vuodelle 2026

Toimintaamme ohjaa strategia 2026–2029

Visio: Sujuva gluteeniton elämä ihan joka päivä.

Missio: Edistämme gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien ja heidän läheistensä hyvinvointia.

Strategiakauden tavoitteet

- Keliakian hoito on taloudellisesti mahdollista
- Keliakian alidiagnostiikka vähenee ja jatkoseuranta toteutuu
- Gluteenittomuus sujuu kodin ulkopuolella
- Keliakian ja gluteenittoman ruokavalion tunnettuus kasvaa
- Järjestön jäsenmäärä kasvaa

1. Keliakialiitto keskusjärjestönä

Keliakialiitto toimii 30 keliakiayhdistyksen keskusjärjestönä. Keliakialiitto toimii potilas- ja edunvalvontajärjestönä, jonka tavoitteena on edistää keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavien sekä muiden gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien henkilöiden ja heidän läheistensä hyvinvointia.

Toimenpiteet vuonna 2026

- Vastamme keskusjärjestölle kuuluvista lakisääteisistä ja sääntömääräisistä asioista.
- Varmistamme toiminnalle riittävät resurssit muun muassa seuraavia rahoituskanavia hyödyntäen:
 - STEA ja muut mahdolliset rahoitushakemuksiin perustuvat tulot. Teemme järjestöyhteistyötä järjestöjen rahoitusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveysjärjestöjen aseman turvaamiseksi.
 - Järjestämme joulumerkkikeräyksen.
 - Järjestämme jäsenmatkoja.
 - Teemme yritys yhteistyötä tuottajien, tuotevalmistajien, maahantuojien, kaupan ja palveluntarjoajien kanssa. Panostamme kehittämiseen ja tavoittelemme kasvua.
 - Markkinoimme Keliakialiiton myyntiartikkeleita.
- Keliakialiitto täyttää 50 vuotta.
- Järjestämme Gluteeniton elämä -messutapahtuman.
- Vuonna 2026 strategisena painopistealueenamme on jäsenhankinta ja jäsenpito. Tavoittelemme vähintään 1 100 uutta jäsentä.
 - Jäsenyyden ja jäsenetujen esilletuominen ja jäsenyyden markkinointi eri kanavissa.
 - Teemme jäsenhankintakampanjoita.
 - Kannustamme yhdistyksiä jäsenhankintaan.
- Ylläpidämme jäsenrekisteriä keliakiayhdistysten puolesta. Yhdistyksiä koulutetaan jäsenrekisterin tehokkaaseen hyödyntämiseen.
- Toimimme erilaisissa verkostoissa, kuten HALI, Sivis, SOSTE ja Kansalaisareena. Lisäksi teemme tarpeen mukaan yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa.
- Teemme tiivistä yhteistyötä keliakiatutkijoiden kanssa välittääksemme tuoreimman tutkimustiedon kohderyhmillemme. Tieteellinen asiantuntijaneuvosto ja ravitsemusjaosto käsittelevät kokouksissaan ajankohtaisia tutkimustuloksia ja antavat tarvittaessa lausuntoja.
- Hallinnoimme rahastoja.
- Myönnämme apurahoja tutkijoille sekä Vuoden keliakiatutkija -tunnustuksen.

- Aloitamme vaalivaikuttamistyön vuoden 2027 eduskuntavaaleihin. Vaalitavoitteissa painotamme keliakian hoitopolun toteutumista hyvinvointialueilla ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaamista hyvinvointialueilla ja kunnissa.

2. Vaikuttaminen ja edunvalvonta

Liiton vaikuttamistoiminta ja edunvalvonta kohdistuu keliakikkojen ja muusta syystä gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien hyvinvoinnin edistämiseen. Vaikuttamistyötä ja edunvalvontaa tehdään sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

Toimenpiteet vuonna 2026

Gluteenittomat tuotteet

- Valvomme gluteenitonta ruokavaliota noudattavien etuja ja neuvomme esimerkiksi gluteenittomuuteen ja pakkausmerkintöihin liittyen.
- Teemme yhteistyötä gluteenittomien tuotteiden valmistajien, maahantuojien ja elintarviketeollisuuden kanssa gluteenittomien tuotteiden turvallisuuden varmistamiseksi.
- Vaikutamme gluteenittomia tuotteita koskevaan lainsäädäntöön ja sen tulkintaan tekemällä yhteistyötä viranomaisten kanssa.
- Hallinnoimme Gluteenittoman tuotteen merkin käyttöoikeuksia, merkki edistää turvallisten gluteenittomien tuotteiden tunnistamista. Markkinoimme merkkiä tuotevalmistajille. Lisäämme merkin tunnettua ja kuluttajien että terveydenhuollon ja ravitsemisalan ammattilaisten keskuudessa. Tavoitteena on, että Gluteenittoman tuotteen merkkiä pidetään luotettavana elintarvikkeiden gluteenittomuuden varmistajana.

Kansainvälinen toiminta

- Osallistumme kansainväliseen yhteistyöhön Euroopan keliakialiittojen kattojärjestön AOECS:n kautta. Kansainvälinen yhteistyö tuottaa yhtenäisiä käytäntöjä ja lisää gluteenittomien tuotteiden turvallisuutta Euroopassa.
- Keliakianuorten edustaja osallistuu Euroopan keliakianuorten eli CYE:n nuorisokomitean toimintaan.

Kauppa

- Edistämme tuotteiden saatavuutta, valikoimaa sekä merkintöjen ja sijoittelun parantamista kaupoissa. Pyrimme vaikuttamaan gluteenittomien tuotteiden hinnoitteluun. Jäsenten toiveet kohdistuvat muun muassa tuotteiden sijoitteluun löydettävyyden ja turvallisuuden osalta, merkintöjen kokoon, valikoiman laajuuteen sekä tiedottamiseen tuotteista.

Ravitsemisala

- Vaikutamme gluteenittomuutta koskevaan lainsäädäntöön ja lakien tulkintaan tekemällä yhteistyötä viranomaisten kanssa.
- Jatkamme yhteistyötä Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n kanssa.
- Tiedotamme, koulutamme ja neuvomme ravitsemisalan ammattilaisia.
 - Tarjoamme artikkeleita ammattilehtiin.
 - Olemme mukana ja välitämme tietoa ammattilaistapahtumissa, kuten Fastfood, Cafe & Restaurant Expo sekä Gastro Helsinki.
 - Lähetämme ravitsemisalan ammattilaisille 6 uutiskirjettä vuodessa.
 - Verkkosivuiltamme on oma osio ravitsemisalalle. Markkinoimme sähköistä materiaalia ravitsemisalan ammattilaisten lisäksi myös opiskelijoita ohjaaville opettajille.
 - Koulutamme ravitsemisalan ammattilaisia webinaarien avulla (4 kpl). Osallistamme ammattilaisia koulutussisältöjen suunnitteluun. Lisäksi tarjoamme verkkokoulutusta sekä räätälöityjä koulutuksia ja konsultointia.
- Edistämme turvallisten gluteenittomien palveluiden saatavuutta ja löydettävyyttä. Ylläpidämme Gluteenittoman palvelun merkkijärjestelmää ja kehitämme rinnalle uuden, kevyemmin

hallinnoitavan järjestelmän, jotta voimme edistää turvallisten gluteenittomien palveluiden saatavuutta. Tavoitteena on helpottaa gluteenitonta ruokailua kodin ulkopuolella.

- Lisäämme myös muiden ammattiryhmien, kuten hoiva- ja hoitoalan sekä opetushenkilökunnan, tietämystä keliakiasta ja gluteenittoman ruokavalion tarkkuudesta erityisesti ruoanjakelutilanteissa.

Sosiaaliturva

- Toteutamme aktiivisesti toimenpiteitä, jotta keliakian ruokavaliohoidosta aiheutuvia kustannuksia korvataan. Tavoitteenamme on turvata keliakiaa sairastaville mahdollisuuden hoitaa sairauttaan taloudellisesta tilanteesta riippumatta.
 - Hallitusohjelman kirjaus ”Palautetaan keliakiakorvaus alaikäisiä ja alemman tulotason aikuisia painottaen” tulee toteutua mahdollisimman kattavasti. Varmistamme myös, että lapsen vammaistuen ikärajan nousu 18 vuoteen koskee myös keliakiaa sairastavia lapsia.
 - Tiedotamme keliakiasta ja ruokavaliohoidon aiheuttamista lisäkustannuksista muun muassa kansanedustajia ja viranomaisia.
 - Koordinoimme eduskunnan keliakiaverkoston toimintaa.
- Annamme ohjausta keliakiaa sairastaville toimeentulotuen ja muun sosiaaliturvan osalta.
- Toimimme yhteistyössä SOSTEn ja sen jäsenjärjestöjen kanssa, mm. Potka-verkosto.
- Osallistumme Järjestöjen sosiaaliturvaoppaan 2026 valmisteluun. Järjestöjen sosiaaliturvaopas kokoaa yhteen ajantasaisen tiedon sosiaaliturvasta selkeästi.

Terveydenhuolto

- Tavoitteenamme on keliakian alidiagnostiikan väheneminen ja jatkoseurannan toteutuminen.
- Vaikutamme osaltamme siihen, että keliakian Käypä hoito -suositusta noudatetaan hyvinvointialueilla.
- Tiedotamme, koulutamme ja neuvomme terveydenhuollon ammattilaisia keliakiaan, erityisesti diagnosointiin ja seurantaan sekä gluteenittomaan ruokavalioon liittyvissä asioissa.
 - Tarjoamme juttuja ammattilehtiin.
 - Lähetämme uutiskirjeitä terveydenhuollon ammattilaisille (2–3) sekä erillisen uutiskirjeen ravitsemusterapeuteille (2–3).
 - Verkkosivuillamme on oma osio terveydenhuollon alan ammattilaisille ja opiskelijoille.
- Tuotamme materiaalia terveydenhuollon ammattilaisten hyödynnettäväksi.

Tunnettuus

- Teemme gluteenitonta ruokavaliota tunnetuksi suuren yleisön keskuudessa. Julkaisemme tiedotteita ja teemme yhteistyötä median kanssa. Tarjoamme lehtiartikkeleita keliakiasta valtakunnallisiin lehtiin. Lisäksi viestimme omissa kanavissamme, kuten verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.

3. Vapaaehtoistoiminta

Sitoutuneet vapaaehtoiset turvaavat yhdistystemme toiminnan. Tarjoamme vapaaehtoisille tukea vapaaehtoistehtävässä toimimiseen. Vuonna 2026 yhdistysten tukemisen teemana on jäsenhankinta ja jäsenpito. Tavoittelemmme uusien vapaaehtoisten saamista mukaan sekä liiton että keliakiayhdistysten toimintaan.

Toimenpiteet vuonna 2026

Tiedottaminen ja neuvonta

- Tarjoamme neuvontaa ja ohjausta keliakiayhdistysten vapaaehtoisille.
- Henkilökohtaisen neuvonnan (puhelin ja sähköposti) lisäksi hyödynnämme webinaareja (3–4 kpl) ja verkkotapaamisia (2–3 kpl).
- Olemme yhteydessä yhdistysten puheenjohtajiin/hallitusedustajiin säännöllisesti. Puheenjohtajille lähetetään infokirje vuoden 2026 toiminnasta vuoden alussa.

- Viestinnän kanavina toimivat sähköinen yhdistystiedote (8–9 kpl), vapaaehtoisten keskusteluryhmä Juttutupa Facebookissa ja puheenjohtajien WhatsApp-ryhmä.

Toimintamallien ja materiaalien tuottaminen

- Tuotamme uusia ja päivitämme olemassa olevia toimintamalleja sekä erilaisia materiaaleja toiminnan tueksi tarpeen mukaan.
- Osallistumme OLKA-toimintaan. OLKA on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa, jota toteutetaan monissa Suomen yliopisto- ja keskussairaaloissa.
- Vapaaehtoistoiminnan verkkosivut tarjoavat muun muassa tietoa ja tukea yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan ideointiin, suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin sekä paljon muuta toiminnanohjausmateriaalia.

Kouluttaminen

- Järjestämme koulutusmalleihin perustuvan verkkokurssin (Askeleet vapaaehtoisuuteen). Lisäksi K65 verkkovalmennuksia 2 kpl.
- Markkinoimme muiden tahojen (muun muassa Sivis, Kokemustoimintaverkosto) järjestämiä koulutuksia.
- Toteutamme yhdistyssparraukset, joiden tavoitteena on edistää yhdistysten jäsenhankintaa ja jäsenpitoa siten, että järjestön kokonaisjäsenmäärä kasvaa. Tavoite 60 osall., 30 yhdistystä. Tätä ennen toteutamme yhdistystoimintaa koskevat jäsenkyselyt.
- Koulutuksia markkinoidaan sähköpostilla lähetettävässä koulutuskirjeessä (2–3 kpl) sekä Keliakialiiton kanavissa.

Vapaaehtoisuus

- Järjestössämme voi toimia vapaaehtoisena erilaisissa vapaaehtoistoiminnan tehtävissä keliakiayhdistyksissä ja Keliakialiitossa.
- Viestimme liiton kanavissa vapaaehtoisuudesta ja markkinoimme vapaaehtoisuuden mahdollisuuksia.

Jäsenjärjestöavustus

- Tuemme yhdistysten toiminnan kehittämistä ja uudistumista jakamalla STEA:n myöntämää jäsenjärjestöavustusta. Avustuksen avulla tuetaan ensisijaisesti pienempiä yhdistyksissä toiminnan kehittämisessä ja uudistamisessa sekä monipuolisen toiminnan järjestämisessä. Avustusta myönnetään seuraaviin käyttötarkoituksiin: Gluteenittomuuden ja yhdistystoiminnan näkyvyyden lisääminen juhluvuonna 2026 (uusi käyttötarkoitus), vastuullisuutta/kestävää kehitystä edistävät hankkeet, luentotilaisuuden/ -sarjan tai kurssin järjestäminen, toiminta lapsille/lapsiperheille/nuorille sekä uuden toiminnan käynnistäminen.

4. Viestintä

Tavoitteemme on, että Keliakialiittoa pidetään gluteenittoman elämän parhaana asiantuntijana. Tarjoamme asiantuntevaa, ajantasaista, tutkittua ja kansantajuista tietoa keliakiasta ja gluteenittoman ruokavalion toteuttamisesta. Tavoitteena on tarjota tietoa, joka auttaa gluteenittomassa arjessa.

Vertaistuki edistää keliakikkojen tai muusta syystä gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien gluteenittoman elämän sujuvuutta ja jaksamista.

Toimenpiteet vuonna 2026

Verkkosivut, some ja kampanjat

- Välitämme tietoa keliakiasta ja gluteenittomasta ruokavaliosta. Viestimme monikanavaisesti.
- Verkkosivut keliakialiitto.fi tarjoavat ajantasaista tietoa muun muassa keliakiasta sairautena, gluteenittomasta ruokavaliosta, gluteenittomista tuotteista, tapahtumista, kampanjoista ja

kurssista, Gluteenittoman tuotteen ja palvelun merkeistä sekä tietoa järjestöstä. Verkkosivut tavoittavat jäsenistön lisäksi erityisesti gluteenittomuudesta, keliakiasta ja jäsenyydestä kiinnostuneita ihmisiä.

- Toimimme aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Pääkanavina ovat Facebook ja Instagram. Somekanavat tavoittavat jäsenistön lisäksi muuta kohderyhmää. Tavoiteluvut Facebook (seuraajia 12 500) ja Instagram (seuraajia 6 500).
- Keliakiaviikolla (vko 36) toteutamme viestintäkampanjan. Suunnittelemme ja toteutamme kampanjan keliakiayhdistysten vapaaehtoisten kanssa. Tuotamme toimintamallin yhdistyksille tapahtumien järjestämiseksi. Kampanjoimme somessa ja tuotamme materiaalia.

Lehti, uutiskirje, esitteet ja muu neuvontamateriaali

- Julkaisemme Gluteeniton elämä -lehteä 5 kertaa vuodessa, painosmäärä keskimäärin 18 000. Lehti tarjoaa tietoa keliakiasta sairautena sekä gluteenittoman ruokavalion toteuttamisesta. Osallistamme jäseniä sisällön ideointiin ja lehden kehittämiseen muun muassa lukijaraadin avulla. Tieteelliset artikkelit tuotetaan yhteistyössä lääketieteen ja muiden alojen tutkijoiden kanssa. Tarjoamme sähköisen lehden lukumahdollisuutta aktiivisesti.
- Lähetämme sähköisen uutiskirjeen jäsenille ajankohtaisista asioista ja arjen vinkeistä (7 kpl).
- Tuotamme ja päivitämme esite- ja neuvontamateriaalia gluteenittoman arjen avuksi. Tuotamme Gluteenittomia tuotteita -oppaan, johon on koottu laaja valikoima gluteenittomia tuotteita.
- Tuotamme ja kehitämme neuvontamateriaalia verkkoon, esimerkkeinä tuotelistaukset, neuvonta-artikkelit sekä neuvontavideot. Keskeisimmät videotallenteet tekstitetään resurssien puitteissa.
- Tuotamme gluteenittomia leivonta- ja ruoanvalmistusreseptejä eri kanaviin.

5. Neuvonta, tapahtumat ja kurssit

Tarjoamme asiantuntevaa neuvontaa keliakiasta ja gluteenittomuudesta. Tavoitteena on, että gluteenittoman elämän toteuttaminen on mahdollisimman helppoa niin kotona kuin kodin ulkopuolella erilaisissa tilanteissa. Jaamme vinkkejä gluteenittoman arjen toteuttamiseksi monikanavaisesti.

Järjestämme kurssitoimintaa STEAlta saatavan rahoituksen turvin eri kohderyhmille, kuten hiljattain keliakiadiagnoosin saaneille.

Toimenpiteet vuonna 2026

Neuvonta

- Tarjoamme neuvontaa keliakiasta ja gluteenittomaan ruokavalioon liittyvistä asioista (tuotteet, ravitsemus, arjen tilanteet, leivonta, ja ruoanvalmistus). Neuvomme, miten ruokavaliohoitoon liittyvissä ongelmatilanteissa voi toimia. Autamme erityistilanteissa, kuten gluteenittoman ruokailun toteuttamisessa päiväkodissa, koulussa ja matkoilla. Tarjoamme neuvontaa sosiaaliturvaan liittyvissä kysymyksissä. Neuvontaa antavat Keliakialiiton asiantuntijalääkäri ja muut liiton asiantuntijat.
- Neuvomme puhelimitse, sähköpostilla, verkossa ja kasvotusten tapahtumissa. Tietoa ja vinkkejä jaetaan lisäksi luentojen ja webinaarien (5 kpl) avulla. Jäseniä osallistetaan aiheiden ideointiin.
- Neuvontavideoita tuotetaan resurssien mukaan.

Vertaistuki

- Keliakialiitto ja vapaaehtoiset tarjoavat vertaistukea erilaisissa muodoissa.
- Gluteeniton elämä -lehti sisältää henkilöhaastatteluja, joista lukija saa vertaisuuden kokemuksia.
- Tarjoamme verkkosivuillamme keliakialiitto.fi tukea henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.
- Järjestämme jäsenten kanssa yhteistyössä Kokemuksia jakamassa -verkkokeskusteluja (2 kpl), joissa jaetaan kokemuksia ja arjen vinkkejä.

- Yhdistyksissä toimii koulutettuja vertaistukijoita ja -ohjaajia, jotka auttavat erityisesti gluteenittoman elämän alkumetreillä ja neuvovat paikallisesti arjen asioissa.
- Verkkovälitteistä vertaistukea on saatavilla TOIVO-vertaistukisovelluksen kautta.
- Tarjotaan vapaaehtoisille mahdollisuus julkaista kokemustarinoita ja jakamaan gluteenitonta arkea Keliakialiiton Instagramissa.

Tapahtumat

- Yhdistysten vapaaehtoiset järjestävät alueellisia tapahtumia (200–300 kpl) eri ikäisille ja erilaisille kohderyhmille eri puolilla Suomea fyysisinä kohtaamisina sekä verkossa. Esimerkiksi kauppakierroksia, gluteenittomia iltoja, luentoja, leivontakursseja, perhetapahtumia, yhteisruokailuja ja retkiä. Tapahtumissa jaetaan tietoa, annetaan neuvoja ja vinkkejä sekä tarjotaan vertaistukea. Keliakialiiton toimihenkilöt osallistuvat tapahtumiin voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti ja erikseen sopien.
- Järjestämme valtakunnallisen leirin lapsille ja heidän läheisilleen (50 osall.).
- Keliakianuorten toimikunta järjestää 2 tapahtumaa 16–30-vuotiaille (20 osall.).

Kurssit

- Järjestämme keliakiaan sopeutumista ja gluteenittomuutta tukevia kursseja erilaisille kohderyhmille (21–22 kpl, 410–430 hlö). Kurssit ovat suunnattu pääasiassa diagnosoiduille keliakikoille, osalle kursseista voivat osallistua läheiset tai muusta syystä gluteenitonta ruokavaliota noudattavat.
 - 5 internaattikurssia eri ikäisille keliakiaa sairastaville lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen.
 - 11 internaattikurssia aikuisille, tärkein kohderyhmä vastadiagnosoidut keliakikot. Lisäksi kursseja esimerkiksi pitkään keliakiaa sairastaneille. Järjestämme yhden kurssista yhteistyössä Kilpirauhasliiton kanssa.
 - 4 verkkokurssia aikuisille. Järjestämme kaksi kurssista yhteistyössä toisen järjestön kanssa; Diabetesliitto ja Luustoliitto. Lisäksi 1 verkkokurssi keliakikkolasten vanhemmille.
 - 2 avomuotoista paikalliskurssia aikuisille.